

HØJESTERETS DOM

afsagt onsdag den 7. oktober 2026

Sag 113/2025

(2. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Jakob Iuel Lunøe, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Lyngby den 14. juni 2021 og af Østre Landsrets 18. afdeling den 21. august 2025.

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Michael Rekling, Hanne Schmidt, Jan Schans Christensen, Søren Højgaard Mørup og Mohammad Ahsan.

Påstande

Dommen er anket af T med påstand om formildelse.

Anklagemyndigheden har påstået skærpelse.

Supplerende sagsfremstilling

Ved landsrettens dom af 15. november 2024 blev T idømt 2 års betinget fængsel med en prøvetid på 2 år og en tillægsbøde på 1.607.000 kr. for bedrageri efter straffelovens § 279, jf. § 286, stk. 2, samt momsunddragelse efter straffelovens § 289, jf. bl.a. momslovens § 81, stk. 3. Landsretten tog ved straffastsættelsen hensyn til den lange sagsbehandlingstid og anførte i den forbindelse bl.a.:

”T blev sigtet den 13. oktober 2009.

Anklageskriftet af 13. december 2014 omfattede samtlige tiltalte. Grundet A's talrige udeblivelser, jf. ovenfor, blev A som nævnt udskilt af sagen den 31. august 2017. Dommen i sagen mod bl.a. T blev herefter afsagt den 12. juli 2022.

Af de ovenfor anførte grunde vedrørende sagens tidsmæssige forløb og idet bemærkes, at T ikke kan anses for at være ansvarlig for sagens tidsmæssige udstrækning, finder landsretten, at der også for denne tiltalte foreligger en krænkelse af hans ret til en rettergang inden for en rimelig frist, og at han derfor også skal kompenseres for sagens varighed, jf. som nævnt tillige straffelovens dagældende § 82, nr. 13.

På denne baggrund findes straffen, der fastsættes efter straffelovens § 279, jf. § 286, stk. 2, samt § 289, jf. momslovens § 81, stk. 3, jf. stk. 1, nr. 2, jf. § 57, stk. 1, 1. pkt., jf. straffelovens § 89 (i forhold til Østre Landsrets ankedom af 10. juni 2015), passende at kunne fastsættes til fængsel i to år, der i det hele gøres betinget alene med vilkår om en prøvetid på to år, jf. straffelovens § 56, samt en tillægsgbøde på 1.607.000 kr., jf. straffelovens § 50, stk. 2.

Der er herved også lagt vægt på, at der er forløbet så lang tid siden de strafbare forhold blev begået, at anvendelse af den sædvanlige straf er unødvendig, jf. straffelovens § 82, stk. 1, nr. 13 (dagældende § 82, nr. 14)."

T er ud over det, der er anført af byretten og landsretten, ved domme af 25. oktober 2022 og 4. juli 2025 straffet med en bøde på 3.600 kr. efter færdselslovens § 118, jf. § 4, stk. 1, og ved dom af 1. juni 2026 straffet med en bøde på 3.000 kr. efter færdselslovens § 118, jf. § 42, stk. 1, nr. 1.

Anbringender

T har anført navnlig, at den samlede sagsbehandlingstid på mere end 6 år udgør en krænkelse af artikel 6, stk. 1, i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention om ret til en rettergang inden en rimelig frist. Ved vurderingen heraf må det navnlig tillægges betydning, at straffesagen lå stille i landsretten i flere år, og at landsretten derved tilsidesatte sin pligt til at fremme sagen uden ugrundet ophold.

Bedømmelsen af, om den lange sagsbehandlingstid skal indgå som en formildende omstændighed ved straffastsættelsen, skal foretages efter den tidligere gældende bestemmelse i straffelovens § 82, nr. 13, idet de pådømte forhold i sagen er begået forud for, at den nugældende § 82, stk. 2, 2. pkt., trådte i kraft den 1. januar 2022.

Krænkelsen af artikel 6, stk. 1, der ikke på nogen måde kan tilregnes ham, bør indebære, at der foretages en betydelig formildelse af fængselsstraffen, der i øvrigt helt eller delvist bør

fastsættes betinget, når også henses til, at de strafbare forhold blev begået for lang tid siden. Ved udmålingen af fængselsstraffen, der efter straffelovens § 61, stk. 1, skal fastsættes som en fællesstraf med landsrettens dom af 15. november 2024, bør der også tages hensyn til principet om modereret kumulation.

Endvidere bør krænkelsen medføre en nedsættelse med halvdelen af såvel tillægsbøden på ca. 1,6 mio. kr. fastsat ved landsrettens dom af 15. november 2024 som tillægsbøden på ca. 1,8 mio. kr. fastsat ved den påankede dom. Der henvises til bl.a. UfR 2012.304 H og UfR 2019.3152 H, hvor tillægsbøden blev nedsat til halvdelen på grund af lang sagsbehandlings-tid.

Herudover bør krænkelsen af artikel 6, stk. 1, medføre, at rettighedsfrakendelsen undlades eller lempes, og at statskassen pålægges at betale sagens omkostninger for alle tre instanser.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at der i denne sag skal udmåles en fællesstraf med de forhold, der blev pådømt ved landsrettens dom af 15. november 2024, jf. straffelovens § 61, stk. 1, eller dennes analogi. Fængselsstraffen bør fastsættes i omegnen af 5 års ubetinget fængsel, mens den samlede tillæggsbøde bør fastsættes til 3.432.000 kr. Straffen skal i øvrigt fastsættes til dels som en tillægsstraf, jf. straffelovens § 89.

Der skal ved strafudmålingen for de forhold, der er pådømt ved den foreliggende sag, lægges vægt på beløbenes størrelse, karakteren af overtrædelserne, den professionelle udførelsesmåde og den omstændighed, at flere af forholdene er begået i forening med medgerningsmænd. T's personlige forhold kan ikke i sig selv medføre, at der skal idømmes en betinget dom, heller ikke med vilkår om samfundstjeneste, idet der må lægges vægt på, at der udmåles en fængselsstraf på mere end halvandet års fængsel, samt på alvoren af de pådømte forhold.

Ved strafudmålingen skal der imidlertid tages hensyn til den lange sagsbehandlingstid i landsretten, der ikke beroede på T's forhold, jf. den dagældende straffelovs § 82, nr. 13. Kompensationen for lang sagsbehandlingstid må gives ved en mindre reduktion i længden af den samlede fængselsstraf, men der er ikke grundlag for at gøre straffen betinget henset til alvoren af de pådømte forhold. Efter en reduktion af fængselsstraffen bør straffen fastsættes som en fællesstraf på ubetinget fængsel i 5 år.

Henset til formålet med tillægsbøden er der ikke grundlag for at nedsætte den som følge af lang sagsbehandlingstid. Der er heller ikke grundlag for at undlade rettighedsfrakendelse eller tidsbegrænse den, idet der foreligger en nærliggende fare for yderligere misbrug.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstillinger

T blev ved landsrettens dom af 21. august 2025 fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 289 a, stk. 1, jf. stk. 4, jf. § 289, stk. 1, jf. delvist § 81 d, stk. 1, ved i forbindelse med ansøgninger om lønkomensation efter reglerne om virksomheder i økonomisk krise som følge af covid-19 at have afgivet urigtige eller vildledende oplysninger til Erhvervsstyrelsen med henblik på at få udbetalt i alt ca. 1,75 mio. kr. (sagens forhold 1 og 2). Endvidere blev han fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 290 a, stk. 2, jf. stk. 1, for hvidvask af særlig grov beskaffenhed vedrørende et samlet beløb på ca. 12 mio. kr. (sagens forhold 3, 4 og 5).

Ved landsrettens dom blev T straffet med en tillægsstraf på fængsel i 4 år samt en tillægsbøde på 1.825.000 kr. med en forvandlingsstraf på fængsel i 60 dage. Endvidere blev han efter straffelovens § 79, stk. 2, 2. pkt., indtil videre frakendt retten til at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed her i landet eller i udlandet uden at hæfte personligt og ubegrænset for virksomhedens forpligtelser.

Inden landsretten den 21. august 2025 afsagde dom i den foreliggende sag, blev T ved landsrettens dom af 15. november 2024 idømt 2 års betinget fængsel med en prøvetid på 2 år og en tillægsbøde på ca. 1,6 mio. kr. for bedrageri efter straffelovens § 279, jf. § 286, stk. 2, samt momsunddragelse efter straffelovens § 289, jf. bl.a. momslovens § 81, stk. 3.

Sagen drejer sig for Højesteret om fastsættelse af straffen, herunder om straffen skal fastsættes som en fællesstraf med dommen af 15. november 2024 eller som en tillægsstraf, og hvad der er passende komensation som følge af lang sagsbehandlingstid.

Fællesstraf eller tillægsstraf

Højesteret finder, at straffelovens § 61, stk. 1, om fællesstraf eller dennes analogi kan finde anvendelse i en situation, hvor der er foretaget rettergangsskridt, før den betingede dom er afsagt, jf. Højesterets dom af 23. juni 2022 (UfR 2022.3665).

Højesteret finder imidlertid, at det skal have sit forblivende ved dommen af 15. november 2024, således at der ikke fastsættes en fællesstraf. Højesteret har herved lagt vægt på navnlig, *at* der ved fastsættelsen af straffen ved dommen af 15. november 2024 blev taget hensyn til, at der i den sag forelå en krænkelse af T's ret til en rettergang inden en rimelig frist, og *at* næsten hele prøvetiden på 2 år er forløbet.

Straffen skal derfor udmåles som en tillægsstraf efter straffelovens § 89 til bl.a. dommen af 15. november 2024 samt Retten i Næstveds dom af 8. december 2022, hvorved T blev idømt 1 års fængsel for overtrædelse af straffelovens § 191, stk. 1, 1. pkt., og stk. 2, jf. lov om euforiserende stoffer.

Den dagældende straffelovs § 82, nr. 13, og Menneskerettighedskonventionens artikel 6, stk. 1
Efter den dagældende straffelovs § 82, nr. 13, skal det ved straffens fastsættelse indgå som en formildende omstændighed, at straffesagen ikke er afgjort inden for en rimelig tid, uden at det kan bebrejdes gerningsmanden. Det fremgår af bestemmelsens forarbejder, at den bl.a. kan finde anvendelse i tilfælde, hvor der er spørgsmål om, hvorvidt sagsbehandlingstiden har medført en krænkelse af en tiltalts rettigheder efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6, stk. 1.

Efter artikel 6, stk. 1, har enhver ret til en retfærdig og offentlig rettergang inden en rimelig frist for en uafhængig og upartisk domstol, når der skal træffes afgørelse angående en mod vedkommende rettet anklage for en forbrydelse.

Det beror ifølge Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis på en konkret helhedsvurdering, om sagens varighed er forenelig med kravet om rettergang inden en rimelig frist. I denne vurdering skal der lægges vægt på sagens kompleksitet, parternes adfærd og myndighedernes, herunder navnlig domstolenes, adfærd samt sagens betydning for den pågældende. Hvis der som følge af lang sagsbehandlingstid er sket en krænkelse af artikel 6, stk. 1, skal der ske en anerkendelse heraf og om nødvendigt gives en passende compensation herfor.

Den konkrete sag

T blev sigtet den 16. juni 2020. Byretten afsagde dom den 14. juni 2021, og han ankede dommen den 21. juni 2021.

Ved mail af 8. september 2021 rykkede en af de medtiltaltes forsvarere landsretten for berammelse af ankesagen. Anklagemyndigheden anmodede ved mail af 2. marts 2022 om udsættelse af berammelsen med henvisning til en forestående lovændring, der forventedes at ville få væsentlig betydning for strafudmålingen i formildende retning. Ved mail af 4. juli 2022 anmodede anklagemyndigheden om berammelse af sagen, da den pågældende lovændring var blevet vedtaget. Ved brev af 24. april 2024 berammede landsretten sagen til 8 retsdage med første retsdag den 11. juni 2025.

Landsretten afsagde dom den 21. august 2025. Procesbevillingsnævnet meddelte tredjeinstansbevilling den 17. december 2025, og Højesterets dom er afsagt den 7. oktober 2026.

Den samlede sagsbehandlingstid fra sigtelsen den 16. juni 2020 udgør ca. 6 år og 4 måneder og omfatter bl.a. sagens behandling i tre instanser samt Procesbevillingsnævnets behandling af ansøgningen om tredjeinstansbevilling. Højesteret finder, når der også henses til sagens karakter, at den samlede sagsbehandlingstid ikke i sig selv kan føre til, at der foreligger en krænkelse af Menneskerettighedskonventionens artikel 6, stk. 1, eller at den skal indgå som en formildende omstændighed efter den dagældende straffelovs § 82, nr. 13.

Højesteret finder imidlertid, at længden af perioden fra anken i juni 2021 til hovedforhandlingens begyndelse i landsretten i juni 2025, der ikke kan bebrejdes T, har indebåret en krænkelse af Menneskerettighedskonventionens artikel 6, stk. 1, og at der derfor skal gives en passende compensation herfor, jf. også den dagældende straffelovs § 82, nr. 13. Den udsættelse af sagen på ca. 4 måneder, der skyldes anklagemyndighedens anmodning om, at berammelsen af sagen blev udsat af hensyn til de tiltalte, skal dog ikke medregnes ved vurderingen af, om der er sket en krænkelse.

Under hensyn til længden af den nævnte periode og til princippet om modereret kumulation finder Højesteret, at fængselsstraffen, der som nævnt skal fastsættes som en tillægsstraf, passende kan fastsættes til fængsel i 3 år. T vil således for denne sags forhold og for forholdene

på dømt ved dommene af 8. december 2022 og 15. november 2024 samlet set være idømt fængsel i 6 år.

Højesteret finder, at kompensationen for krænkelsen endvidere skal ydes ved, at tillægsgbøden nedsættes med ca. en tredjedel til 1.200.000 kr. med en forvandlingsstraf på fængsel i 60 dage, og at statskassen betaler sagens omkostninger for alle tre instanser.

Højesteret finder derimod, at der ikke er grundlag for som følge af krænkelsen at gøre straffen helt eller delvist betinget, heller ikke med vilkår om samfundstjeneste, eller for at undlade rettighedsfrakendelse eller tidsbegrænse den.

Konklusion

Højesteret stadfæster landsrettens dom med de ændringer, at T straffes med fængsel i 3 år, at tillægsgbøden nedsættes til 1.200.000 kr. med en forvandlingsstraf på fængsel i 60 dage, og at statskassen skal betale sagens omkostninger for alle tre instanser. Straffen er fastsat som en tillægsstraf efter straffelovens § 89.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes med de ændringer, at T straffes med fængsel i 3 år, at han idømmes en tillægsgbøde på 1.200.000 kr. med en forvandlingsstraf på fængsel i 60 dage, og at statskassen skal betale sagens omkostninger for alle tre instanser.